

היהודי – מהעבר אל ההווה, עם המבט לעתיד. שירי הסוויטה נותנים ביטוי לנשמת העם ומהווים, בדיעבד, מצבת-זיכרון לתרבות שנכחדה בשואה.

מרים בוסקוביץ'

שלושה שירים בגרסאות לקול ותזמורת

ה' רועי (תהלים כ"ג)

הינך יפה

דודו

שלושת השירים של בוסקוביץ' שיבוצעו הערב משקפים היבטים שונים של אישיותו האמנותית; אך בכולם ניכרת אהבתו העצומה לשפה העברית, אותה חקר ולמד ללא הפוגה עד יומו האחרון, מתוך אמונה כי המלחין הישראלי חייב להשתית את יצירתו על צליליה ומקצביה של השפה העברית, מזמרת טעמי המקרא ועד לעברית העכשווית המתחדשת.

ה' רועי (תהלים כ"ג) נכתב עבור הזמרת ברכה צפירה (1910-1990). צפירה, שנולדה בירושלים למשפחה תימנית, מילאה תפקיד מרכזי בחיי המוזיקה בישוב בשנות השלושים והארבעים. מתוך תחושת השליחות של תיווך בין מזרח ומערב, והיא פנתה אל אחדים מן המלחינים שעלו ארצה בשנות השלושים והזמינה אצלם עיבודים לשירה. בוסקוביץ' סרב לחבר עבורה עיבודים; הוא ראה בעיבודים לשירים אלו פגיעה באותנטיות הסגנונית, שלה ושל השירים כאחד. עם זאת, כמלחין שאף בוסקוביץ' ליצור סינתזה ממסורותיהן של הקהילות האתניות של המזרח התיכון; לפיכך, הוא חיבר עבורה צפירה ארבעה שירים מקוריים, ששאבו השראתם מגון קולה המיוחד ומדרך הטעמת השפה העברית בשירתה, שה' רועי (1943) הוא אולי החשוב שבהם. בכל ארבעת השירים, ביסס בוסקוביץ' טכניקת כתיבה מודאלית אחידה ומשכנעת, הנמנעת מכל פרימיטיביזם או אקזוטיקה אוריינטליסטית. ה' רועי מושתת על החומר הצלילי של מקאם 'נאווה', הדומה למודוס המיקס ולדי במסורת המערבית.

השיר הקצר **הינך יפה** (1947) מזכיר יותר מוזיקה מודאלית אירופית. שיר זה, לטקסט מתוך שיר השירים, הוא פנינה של מוזיקה קולית ושל מבע לירי צרוף, ומצטיין, כמו **תהלים כ"ג**, בקשב רגיש למלים המקראיות.

בשיר **דודו** (1948), המצוי על קו-התפר בין השיר אמנותי לפזמון, אין זכר להשפעה המזרח-תיכונית. המודאליות היא כולה אירופית, עם רמזים של טעמי-המקרא האשכנזיים. את מילות השיר כתב חיים חפר לזכר חייל בשם זה שנהרג במלחמת העצמאות, בקרב על המשטרה האנגלית ליד הכפר נבי-יושע בגליל העליון. הבמאי יוסף מילוא עמד להעלות את מחזהו של משה שמיר **הוא הלך בשדות** על במת התיאטרון הקאמרי, והזמין את בוסקוביץ' לחבר לחן למלל של חפר. במהלך הבימוי החליט מילוא לא לכלול את השיר בהצגה ומסר אותו לבצוע ללהקה הצבאית א', שקדמה ללהקת הציזבטרון. הלהקה – שבה השתתפו שמואל סגל, שלמה בר-שביט, שרגא פרידמן ואחרים – שרה את השיר לראשונה על קברו של דודו בנבי-יושע בניצוחו של שלמה קפלן. השיר עורר הזדהות כה חזקה בין הורים שכולים, עד כי היו מביניהם שפנו לבוסקוביץ' להודות לו מתוך אמונה שדודו שבשיר אכן בנם שנפל במלחמת העצמאות. במשך שנים רבות הפך השיר לבלדה של העם בישראל המבכה את בניו שנפלו במערכות ישראל על הגנת המולדת. הוא זכה לשלל גרסאות ועיבודים, ובוצע והוקלט פעמים רבות.

על-פי יהואש הירשברג, מרים בוסקוביץ' ויוסי פלס